

Leibniz

Maria Aloni
ILLC-University of Amsterdam
M.D.Aloni@uva.nl

Theoretische filosofie 2014

February 18, 2014

Leibniz

- ▶ Gottfried Wilhelm (von) Leibniz (1646 – 1716), Duits wiskundige, filosoof, logicus, natuurkundige, historicus, rechtsgeleerde en diplomaat.
- ▶ Hoofdwerken: Discours de métaphysique (1686); Nouveaux essais sur l'entendement humain (1704); Essais de théodicée sur la bonté de Dieu, la liberté de l'homme et l'origine du mal (1710); La monadologie (1714).
- ▶ Wij lezen: *Nouveaux essais sur l'entendement humain* (1704)
 - ▶ Reactie aan Lockes eerdere 'Essay ...'
 - ▶ Dialoog tussen Philalethes en Theophilus. Waar staan de namen voor?
 - ▶ Philalethes: vriend van de waarheid (aletheia)
Lethe = (river of) oblivion;
Aletheia = un-forgetfulness (Plato), disclosure (Heidegger)
 - ▶ Theophilus: vriend van God (theo)
 - ▶ Philalethes (=citaten uit Lockes tekst) moet uit liefde voor de waarheid toegeven dat Theophilus (Leibniz), gedreven door liefde voor God vertelt hoe het eigenlijk zit.

New Essays on Human Understanding: boek 3, ch. 3

Thema's

- ▶ Algemene termen en eigennamen
- ▶ Abstractie
- ▶ Definities
- ▶ Essenties

Over ontologisch status universalia

- ▶ Zijn Locke en Leibniz realisten of (resemblance) nominalisten?
- ▶ Locke:
 - ▶ p. 14 'All things that exist being particulars, ...'
 - ▶ p. 23 'The essences of the sorts of things, and, consequently, the sorting of things, is the workmanship of the understanding.'
 - ▶ p. 26 '... the essence of each genus, or sort, comes to be nothing but that abstract idea which the general, or sortal name stands for.'
 - ▶ p. 23 'Nature, in the production of things, makes several of them alike.'
- ▶ Leibniz:
 - ▶ p. 292 'Generality consists in the resemblance of singular things to one another, and this resemblance is a reality.'
 - ▶ p. 293 ' In any case, essences, genera and species depend only on possibilities, and these are independent of our thinking; they aren't affected by whether or not we combine such and such ideas – or indeed by whether they are actually combined in nature.'
- ▶ Vragen over hoorcollege?

Algemene termen, eigennamen, abstractie

- ▶ Waarom veronderstellen eigennamen soortnamen volgens Leibniz?
 - ▶ Citaat: p. 289: 'I would venture to say that almost all words were originally general terms, since it will very rarely happen that a name will be invented just for one given individual without any reason for it. . . . individual names were used to be names of species which were given to some individual either as a prime example [cf. Aristocratic resemblance nominalism] of the species or for some other reason'
 - ▶ Eigennamen verwijzen naar individuen. Locke vs Leibniz over kennis van individuen en abstractie:
 - ▶ Locke: vanuit ideeën van individuen naar algemene ideeën via abstractie [bottom up]
 - ▶ Leibniz: 'I do not deny that abstractions are used in that way, but it involves an ascent from species to genera rather than from individuals to species.' (p. 289)
Kunnen wij volgens Leibniz individuen kennen?

Individuen

- ▶ Een individu is een heel complex verschijnsel
'it is impossible for us to know individuals . . . the most important point in this is that individuality involves infinity, and only someone who is capable of grasping the infinite could know the principle of individuation of a given thing. This arises from the influence -properly understood- that all the things in the universe have on one another' (p. 289-290)
- ▶ Principle of individuation (ecceitas): oneindig verzameling eigenschappen
- ▶ Influence things have on another: Leibniz monadologie
 - ▶ monade = fundamentele (simpele) bouwsteen van de werkelijkheid, puntvormige krachtpunten van verschillende bewustzijnsgraad (God, menselijke ziel, . . .), 'zonder ramen'
 - ▶ Hoe is dan kennis mogelijk? kennis is aangeboren
 - ▶ Hoe is dan communicaties tussen monaden mogelijk?
Harmonia praestabilita [cf. Prinses Elisabeth probleem]: 'It is this mutual relation, regulated in advance in each substance of the universe, which produces what we call their communication, and which alone brings about the union of soul and body.' (A New System of Nature, G IV 48485/AG 144)

Foetus and Monsters

- ▶ Locke stelt dat een opvatting van de 'real essence' geproblematiseerd wordt door het voorkomen van monsters, wezens die niet aan de definitie van een enkel genus voldoen. Karakteriseer Leibniz' opvatting van essenties aan de hand van zijn reactie op dit argument van Locke.

Foetus and Monsters: Locke

- ▶ Ch. iii, §14 It has sometimes been questioned whether some fetus that had been born of a woman was a human, even to the extent of arguing over whether it should be nourished and baptized. This couldn't happen if the abstract idea or essence to which the name 'human' belonged was made by nature, rather than being the uncertain and various collection of simple ideas that the understanding makes general by means of abstraction, and gives a name to.
- ▶ Ch. vi, §14-16 For us to distinguish substantial beings into species according to the usual supposition, namely that there are certain precise essences or forms of things through which all existing individuals are naturally distinguished into species, we would need to be assured: first that nature always produces things with the intention that they will have certain regulated established essences, . . . and secondly that nature always attains that goal. But monsters give us reason to doubt both of these.

Foetus and Monsters: Leibniz

- ▶ ch. iii, §14. . . I don't find what you say coherent. If we can't always judge inner similarities from the outside, does that make them any less a part of the inner nature? When we aren't sure whether a monster is human, that's because we are not sure whether it has reason. If we find that it has, the theologians will demand that it be baptized and the legal authorities that it be fed. . . . In any case, essences, genera and species depend only on possibilities, and these are independent of our thinking; they aren't affected by whether or not we combine such and such ideas – or indeed by whether they are actually combined in nature.
- ▶ Onze onwetendheid verandert niets aan de natuur van de dingen.
- ▶ Essenties zijn mogelijkheden: onafhankelijk van onze ideeën, maar ook van hoe dingen daadwerkelijk zijn

Essenties

- ▶ Traditioneel werd er een onderscheid gemaakt tussen substantieve (mens, animal) en adjectieve (groen, rationeel) termen, en er werd dikwijls ook verondersteld dat die termen naar verschillende soorten van objecten verwijzen (substanties en qualities, respectievelijk). Wat vindt Leibniz van dit onderscheid, en hoe is dit van belang voor de relatie tussen real en nominal essenties?
 - ▶ p. 292. Volgens Leibniz is zo'n onderscheid puur toevallig. Substantieve termen kunnen in adjectieve termen worden omgezet, en omgekeerd.
 - ▶ Volgens Locke was er bij substantieve termen een onderscheid tussen real en nominal essence, maar niet voor niet-substantieve termen. Volgens Leibniz is er nooit zo'n verschil.

Essenties en definities

- ▶ Locke:

- ▶ real essence (à la Aristoteles) vs nominal essence (idee);
- ▶ definities geven betekenissen van woorden, geen noodzakelijk eigenschappen van dingen

- ▶ Leibniz:

- ▶ **Essence:** *possibility* of the thing under consideration
 - ▶ interne structuur die de oorzaak is van de kwaliteiten die wij waarnemen.
- ▶ **Real definition:** definition which displays the possibility of the definiendum
 - ▶ geen definitie van woord, maar van ding zelf,
 - ▶ laat essentie zien, verklarend
 - ▶ A priori: justified by reason ('showing its possibility')
 - ▶ A posteriori: justified by experience ('showing its actuality and therefore its possibility')
- ▶ **Nominal definition:** definition which does not display the possibility of the definiendum
 - ▶ definitie van woord, niet van ding zelf
 - ▶ de essentie geeft de kwaliteiten die in de nominale definitie terugkomen.

Essenties en definities

- ▶ Hoe zouden we volgens Leibniz van de volgende zinnen kunnen vaststellen of zij waar zijn? Welke rol speelt de essentie van de onderstreepte term daarbij, en welke de definitie van de term?
 1. Goud is een geel metaal.
 2. Een rechthoekige driehoek heeft een langste zijde.
 3. Een zeemeermin heeft kieuwen.

Unicorns

- ▶ Locke: If essences were anything else but abstract ideas they would not be 'ingenerable and incorruptible'. There are perhaps no unicorns, sirens or perfect circles in the world
 - ▶ Wij worden gezegd dat essenties eeuwig en onveranderlijk zijn;
 - ▶ Ideeën veranderen niet;
 - ▶ 'Real essences', afhankelijk van particularia, veranderen wel 'are destroyed and perish with them [particular things]', (p. 30) (cf. Aristoteles)
 - ▶ Dus, essenties zijn ideeën
- ▶ Leibniz: essences are everlasting because they only concern possibilities
 - ▶ essenties gaan over mogelijkheden, kunnen bestaan onafhankelijk van 'actual' individuen